

▶▶ Joventut

PUNT D'INFORMACIÓ JUVENIL CHAVOS NEBO

LUDOTECA MUSICAL

Els darrers anys s'ha consolidat el servei que el *PIJ Chavós Nebó* ofereix als joves de Bon Pastor. El nostre principal objectiu ha estat dinamitzar la participació social de la joventut gitana. En aquest sentit, durant aquests quatre anys hem desenvolupat una gran diversitat d'activitats amb nois i noies del barri, i hem aconseguit que facin seu el local que ocupem al carrer Mollerussa. Des d'aquest espai hem intentat que els joves siguin els protagonistes del servei, que siguin ells qui decideixin què volen fer i com volen fer-ho, tot negociant entre participants i professionals.

L'any passat va prendre forma l'espai de la ludoteca musical, que naixé per la motivació dels propis nois i noies del barri, que rere participar en varis tallers musicals reclamaren un espai musical menys dirigit, on poguessin practicar tot lo après. Aquest espai es convertí en referència pels joves i aquest any ha

crescut amb noves idees. Tota l'activitat dins el local del carrer Mollerussa gira entorn aquesta acció. És l'espai de relació i negociació amb els joves, ja no es tracta només d'una acció musical, sinó que és un espai on el joves poden vindre per jugar a jocs de taula, fer música, escoltar música, o simplement, passar l'estona amb els amics. Els objectius de la Ludoteca Musical son, principalment, construir un espai d'oci alternatiu, adaptat als joves i als seus interessos, i potenciar els valors de cooperació i respecte.

LES TARDES AL SES CRISTÒFOL COLOM

Durant aquest últims tres anys, el *PIJ Chavós Nebó* ha col·laborat estretament amb el SES Cristòfol Colom, tant desenvolupant diferents activitats a l'escola, com compartint informació i objectius socioeducatius amb els professionals de l'escola sobre els mateixos nois. El curs acadèmic 2007-2008 ha estat el curs de la consolidació d'aquesta relació entre les dues entitats. Al llarg dels primers sis mesos de l'any 2008 es van desenvolupar diferents activitats de manera conjunta.

FLAMENCO WORLD MUSIC

Durant el mes de gener, les tardes dels dimarts i dijous, de 15.30h a 17.30h es va dur a terme el taller musical que ja es realitzà durant el curs acadèmic passat. El principal objectiu d'aquest taller es apropar la cultura gitana a l'alumnat no gitano des d'una perspectiva musical. Es tracta de compartir un espai entre joves gitanos i no gitanos mitjançant la música, partint de la rumba flamenca i fusionant-la amb altres estils musicals.

Es van fer tres grups diferents, als qui assistien alumnes de diferents cursos. En el primer grup es feia cant, en el segon es treballava a partir de la guitarra, i en el tercer es feia percussió.

El nivell de treball en els diferents grups va ser molt diversificat, ja que es compartia grup entre joves que tenien molta experiència i altres que era el seu primer contacte amb una formació musical pràctica. Això va donar peu a que els alumnes més avantatjats fessin, en alguns casos, de monitors dels qui tenien menys coneixements, sobretot en el taller de percussió.

En el grup de cant es va començar amb tothom des de zero i es va avançar molt lentament. En el de guitarra, ens trobarem amb una situació semblant que en el taller de percussió, ja que havia gent amb diferents nivells, però en aquest cas optaren per dividir el grup en dos i treballar a diferent nivell amb cada grup.

TALLER DE GUITARRA

La primera setmana de Febrer va finalitzar el taller de *Flamenco World Music*. El taller de guitarra va ser el que més èxit tingué entre els participants, per aquest motiu es decidí continuar amb aquest petit taller tots els dijous de 16.30h a 17.30h des del 4 de Febrer fins al 29 de Maig. Igualment que en el grup de guitarra del taller anterior ens trobarem amb nois i noies de diferent nivell i es tornà a fer dos grups en el que

es treballaren continguts diferents, atenent també a les seves motivacions.

En un dels grups es treballà amb un mètode de solfeig, a un nivell molt bàsic, permetent un ritme lent als alumnes que s'iniciaren en la pràctica de la guitarra el mes anterior, o en aquest mateix taller.

A l'altre grup la metodologia va ser molt diferent. Els alumnes d'aquest grup ja tenien assimilats els conceptes més bàsics de guitarra i això permeté que es treballassin diferents peces musicals, d'estils tan variats com el pop, el clàssic espanyol o el flamenc.

TALLER DE MANUALITATS

Durant els mesos d'Abril i Maig, els dijous de 15.30h a 16.30h, es col·laborà amb el professorat en la realització d'un taller de manualitats. Aquesta activitat tenia per objectiu elaborar part del vestuari i attrezzo per una obra teatral basada en la història del Rei Artús, que els alumnes de tercer i quart d'ESO representaren en el Centre Cívic el dia 17 de Juny, dins d'una jornada d'acomiadament del curs 2007-2008.

XARXA DE JOVES BON PASTOR

● **Activitats culturals d'estiu del Districte de Sant Andreu**

El PIJ *Chavós Nebó* va col·laborar amb el Servei de Dinamització Juvenil, els Educadors de Carrer, el Pla de Convivència, la Biblioteca de Bon Pastor, el Centre Cívic de Bon Pastor i els Serveis Socials de la Franja Besòs en la programació i desenvolupament d'un conjunt d'activitats emmarcades dins de l'Agenda d'activitats culturals d'estiu de Sant Andreu.

Les activitats desenvolupades varen ser les següents:

- Dimecres 25 de Juny: Taller de circ.
- Dimecres 9 de Juliol: Tallers esportius i *tatoos de henna*.
- Dimecres 9 de Juliol: Tallers de música.

Els objectius que es plantejaven eren, en primer lloc, oferir una alternativa d'oci dirigida a adolescents de 12 a 15 anys i, en segon lloc, dinamitzar l'espai de la Llosa. Aquest segon objectiu es va aconseguir, ja que tots els dies hi va haver una gran afluència de gent, entre nens, joves i adults. Es demostrà que la Llosa és un espai amb moltes possibilitats d'us comunitari. No obstant el primer dels objectius no es va poder complir ja que, en termes generals, va haver una major afluència de nois i noies per sota dels 12 anys, sobretot l'últim dia. Això va fer replantejar l'estructura de les activitats de cara al futur: variar la metodologia de difusió, buscar la col·laboració de les escoles, desenvolupar una programació més estable i fer participar més al col·lectiu al que es dirigeixen les activitats en l'elaboració de propostes.

● **Nit de terror al Bon Pastor**

Fruit d'aquesta col·laboració i de la intenció de continuar treballant pels joves del barri, el PIJ *Chavós Nebó*, el Servei de Dinamització Juvenil,

els Educadors de Carrer, el Pla de Convivència, la Biblioteca de Bon Pastor, el Centre Cívic de Bon Pastor i els Serveis Socials de la Franja Besòs planificaren i desenvoluparen una nova activitat lúdica dirigida als joves per damunt dels 12 anys.

El dia 31 d'Octubre va tindre lloc al Centre Cívic de la Nit de Terror al Bon Pastor, realitzada conjuntament amb La Jarra Azul. L'activitat es dividí en dos ambients diferents. En primer lloc els participants miraven un peça d'una pel·lícula de terror en una sala ambientada i dinamitzada per començar a fer una miqueta de por als joves, que seguidament havien de passar per un túnel del terror.

● **Pla d'intervenció integral de Trinitat Vella**

Durant els dies 28 de Maig, 4, 11 i 18 de Juny es col·laborà amb el Servei de Mediació del Pla d'Intervenció Integral de Trinitat Vella en la realització d'un conjunt d'activitats de 17.00h a 19.00h dirigides a infants en situació de vulnerabilitat social. L'objectiu d'aquestes sessions era, a banda d'oferir una alternativa d'oci, conèixer els infants i avaluar la necessitat o no d'una intervenció socioeducativa més específica amb un determinat grup de nois i noies.

COL.LABORACIÓ AMB LA SECRETARIA GENERAL DE LA JOVENTUT

● Ponència: Formació específica en interculturalitat per a informadors i informadores juvenils.

La Xarxa Catalana de Serveis d'Informació Juvenil va realitzar una formació el dia 6 de Febrer dirigida a informadors i informadores juvenils amb els següents objectius:

- Conèixer quins són els principis bàsics per treballar la interculturalitat.
- Treballar les competències bàsiques en el treball intercultural.
- Treballar les necessitats o dificultats sorgides en el terreny.

Dins d'aquesta formació, el Punt d'Informació Juvenil *Chavós Nebó* realitzà una ponència explicant les accions interculturals i per atendre a la diversitat que realitzem des del nostre servei, fent un repàs al nostre projecte, exposant el motius que l'impulsaren i els nostres objectius, posant èmfasis en els punts forts i febles de cada acció per tal de fomentar el debat entre els participants de la formació.

● Ponència: Formació específica en interculturalitat per a tècnics i tècniques de joventut

La Agència Catalana de Joventut realitzà el dia 4 de Juny una formació dirigida a tècnics i tècniques de joventut municipals i comarcals i altres persones que treballen directament amb joves de la demarcació de Barcelona amb els següents objectius:

- Proporcionar els coneixements i les eines imprescindibles per a analitzar la diversitat en el municipi, comprendre i identificar les necessitats, planificar i implementar polítiques d'interculturalitat.
- Adequar les polítiques de joventut a nivell local a una realitat diversa.

Cada dia, en primer lloc es realitzaven diverses activitats de joc al parc, a més d'un berenar, per facilitar la proximitat amb els nois i noies. En segon lloc es desenvolupaven altres activitats (informàtica i manualitats) a les instal·lacions de la Fundació Privada Trinijove.

El grup de nens i nenes amb el que es treballà es trobava entre els 7 i 10 anys d'edat, i van acudir una mitjana de 10 nois per sessió. Totes les activitats resultaren motivadores pels participants. Hi havia un grup de nens que sempre arribava abans que els propis professionals, esperant l'inici de les activitats. En canvi altre petit grup no arribava fins que no ens veien al parc, probablement per la falta d'hàbit i desestructuració del temps. Pot ser aquest ha estat el major problema, ja que quan començaven a assimilar que els dimecres a les cinc de la tarda tenien una activitat que realitzar, aquestes sessions finalitzaren.

Els dos educadors que varen planificar i desenvolupar aquestes sessions observaren la necessitat de posar en marxa una intervenció més perllongada en el temps; oferint una alternativa d'oci estructurada i educativa, que permetés als nens equilibrar les carències del seu context sociofamiliar.

El Punt d'Informació Juvenil Chavós Nebó realitzà ponències explicant les accions interculturals i per atendre a la diversitat que realitzem des del nostre servei

–Formar a professionals de la joventut en competències interculturals.

Dins d'aquesta formació, el Punt d'Informació Juvenil *Chavós Nebó* realitzà una ponència explicant les accions interculturals i per atendre a la diversitat que realitzem des del nostre servei, fent un repàs al nostre projecte, exposant el motius que l'impulsaren i els nostres objectius, posant èmfasis en els punts forts i febles de cada acció per tal de fomentar el debat entre els participants de la formació.

● Taller : relacions interculturals, prejudicis i estereotips: la cultura del poble gitano i els prejudicis i estereotips socials sobre les relacions entre cultures.

La Secretaria de Joventut organitzà durant els dies 23, 24 i 25 d'Octubre la Trobada Nacional de Polítics de Joventut. Aquesta trobada es plantejà com un espai de formació, reflexió i intercanvi d'experiències des d'un vessant pràctic i de treball conjunt entre els i les professionals de joventut i càrrecs electes que fan polítiques per a la gent jove.

El dia 24 es desenvolupà un espai de tallers anomenat "Aprenem a participar. Intercanviem i construïm eines". En aquest espai el Punt d'Informació Juvenil *Chavós Nebó* realitzà dos tallers, d'una hora cadascú, dirigits a tècnics de joventut. En el primer taller es reflexionà amb els participants sobre la generació de

prejudicis i estereotips, les relacions caracteritzades per la discriminació i les conseqüències, a nivell individual i col·lectiu d'aquests tipus de relacions. En el segon taller, es va sensibilitzar dels fets històrics i circumstàncies que han influït en la conformació de l'entorn social i cultural de la comunitat gitana a Catalunya.

TALLER D'HISTÒRIA I CULTURA DEL POBLE GITANO

PRESENTACIÓ

La nostra realitat social que des de sempre ha estat plural, ho és cada vegada més per l'arribada de persones de diferents llocs i diferents cultures, generant-ne un nou escenari sociocultural cada vegada més complex, i que moltes vegades és viscut i percebut des del conflicte.

Les escoles, cada cop, són més el reflex d'aquesta nova realitat, i el lloc on millor es pot ajudar a nois i noies a elaborar aquest nou panorama de pluralitat cultural. El present projecte parteix de la base que l'objectiu irrenunciable de l'educació ha de ser la formació de ciutadans i ciutadanes, i per a això pensem que la diversitat cultural ha de formar part dels projectes educatius i curriculars de centre.

En aquest taller empren la història del poble gitano com a vehicle per a reflexionar amb els alumnes sobre la pluralitat cultural, les relacions interculturals, les expectatives de rols socials o la generació de prejudicis i estereotips. Tot això entenent que l'objectiu definitori d'una "educació intercultural" no ha de ser el respecte a la diversitat o el culte a la tolerància, sinó la convicció que som més iguals que diferents i que quan parlem de diversitat, en primer lloc ens hem de fixar en la pròpia diversitat intrínseca abans que en la diversitat cultural o social i mai valorar les produccions culturals per sobre de les persones que les generen.

OBJECTIUS

- Fer arribar la història i cultura gitana als centres educatius (CEIP, IES) i millori la significativitat de la escolarització de l'alumnat gitano.
- Crear un espai de reflexió amb l'alumnat entorn la diversitat individual, social i cultural.
- Incidir en el procés de construcció d'identitat dels alumnes, promovent una actitud positiva entorn les diversitats individuals i socioculturals.

DESCRIPCIÓ

Els tallers que hem desenvolupat a les escoles, en horari lectiu, no eren tancats en quant al contingut. Aquest sempre s'ha negociat amb el professorat, atenent a les diferents necessitats de cada aula, fent una adaptació contínua dels materials, continguts i metodologies.

Els continguts generals oferts des de la Fundació als centres educatius s'han dividit en dos grans blocs temàtics. En el primer es tractaven aspectes com la diversitat cultural, les relacions interpersonals, el valor de l'amistat, la cultura gitana i els rols de gènere, i les expectatives acadèmiques i laborals. En el segon bloc es parlava sobre la història del poble gitano, la seva sortida de l'Índia, el camí seguit fins a arribar a Europa i els diferents condicionants històrics un cop arribats a la Península Ibèrica.

Durant l'any 2008 s'ha prioritzat la intervenció en el barri de Bon Pastor, pel treball previ realitzat per la Fundació en aquest barri. S'han desenvolupat tallers durant els cursos acadèmics 2007-2008 i 2008-2009 al SES Cristòfor Colom i al CEIP Bernat de Boïl.

Aquest es va iniciar al SES Cristòfor Colom, durant el mes de gener i febrer. Es realitzaren un total de sis sessions en quatre grups diferents, entre 1r i 3r

d'ESO. Dues sessions del primer bloc i quatre del bloc d'història. Es realitzà un total de 40 hores lectives entre el 15 de Gener i el 21 de Febrer. Al següent curs acadèmic, durant el mes d'Octubre i Novembre es realitzaren quatre sessions als nous alumnes de 1r d'ESO, tres d'elles del primer bloc i una sessió d'història, desenvolupant un total de 4 hores i mitja lectives.

Al CEIP Bernat de Boïl es desenvoluparen quatre sessions pilots durant el mes de Juny, dues a 5è i dues a 6è. Aquestes sessions tractaren sobre la diversitat cultural, la cultura gitana i els rols de gènere, desenvolupant 7 hores lectives. Al curs següent, al Novembre es reiniciaren aquestes sessions a 5è i 6è. Desenvolupant-ne una sessió setmanal d'una hora a cada grup. Pel moment s'han realitzat 6 sessions a 5è i 5 a 6è, desenvolupant-se un total de 11 hores i mitja lectives.

RESULTATS

- Els dos centres on s'ha realitzat el projecte mostraren un gran interès des del principi. El SES Cristòfor Colom va modificar la seva programació de l'assignatura d'Història, cedint el seu temps durant una avaluació sencera de 1r a 3r d'ESO al desenvolupament del projecte, recolzant-nos amb professorat i infraestructura. Després d'aquesta primera experiència, es va decidir repetir-ho el curs següent a l'Octubre i Novembre amb els nous alumnes que arribaren a 1r d'ESO. Amb el CEIP Bernat de Boïl va passar el mateix. Quan se'ls hi va

“Pensem que la diversitat cultural ha de formar part dels projectes educatius i curriculars dels centres escolars”

presentar el projecte al mes de Maig van decidir no esperar al següent curs i realitzar un parell de sessions al mes de Juny amb el cursos de 5è i 6è. El resultat d'aquestes sessions va ser molt positiu, i decidiren reprendre les sessions al següent curs, oferint les sessions que fossin necessàries per cada aula, sense posar una data final.

● La acollida de l'alumnat ha estat molt bona als dos centres educatius, els alumnes en general han agraït poder tractar sobre aquest temes, ja que a les sessions tothom tenia veu, no només els alumnes gitanos (que valoraven molt positivament parlar de la seva cultura i història a l'escola) sinó que també la resta dels alumnes pogueren parlar sobre la seva procedència, la seva cultura i com vivien el fet de la diversitat i les relacions interpersonals i interculturals.

● El projecte s'ha anat adaptant en cada moment a cada aula, generant una gran quantitat de treball de coordinació amb cada tutor de cada grup, elaborant metodologies i materials diferents per a cada grup. El projecte ha anat creixent gràcies a aquest fet. En un primer moment creiem més necessari desenvolupar el bloc d'història més extensament i que el primer bloc servís només a mode d'introducció. En canvi, la motivació del alumnat i les necessitats detectades entre el professorat i el tècnics que desenvolupen el projecte, han fet que el projecte inverteixi el seu èmfasis, treballant en aquest moment molt més al voltant de la diversitat cultural, les relacions interculturals/interpersonals, els rols de gènere i les expectatives de futur acadèmiques i laborals.

VALORACIÓ

Probablement aquest projecte no sigui la solució a cap problema dels joves ni dels centres educatius on s'ha impartit, però sense cap tipus de dubte ha estat un petit espai de reflexió i creixement personal tant pels alumnes com pels professionals.

No hem presentat la història del poble gitano com la història d'un poble perseguit, sinó com la història d'un poble en constant moviment i transformació

Està essent una experiència molt innovadora. Pocs centres educatius han pogut parlar de la història del poble gitano. Tampoc hem presentat aquesta com la història d'un poble perseguit, sinó que s'ha presentat com la història d'un poble en constant moviment i transformació. S'han analitzat les possibles hipòtesis per explicar aquest moviment migratori des de l'Índia fins arribar al extrem més occidental d'Europa. Els alumnes han pogut conèixer aquesta història fins ara desconeguda a qualsevol escola i reflexionar sobre les relacions interpersonals i, especialment, les interculturals; promovent-ne actituds més positives entorn els altres.

El professorat ha pogut valorar la idoneïtat del tractament de la diversitat individual i cultural com a contingut escolar. A més han conegut les opinions dels seus alumnes respecte a la diversitat cultural, valorant noves necessitats educatives.

Per a nosaltres, com a professionals responsables del desenvolupament del projecte, està significat una experiència molt enriquidora, ja que ens permet entrar a les aules des d'una perspectiva acadèmica i conèixer de primera ma les actituds i creences dels alumnes de cara a millorar la planificació del projecte en futures aplicacions. També estant sent molt útils les avaluacions realitzades conjuntament amb el professorat, permetent extreure els punts forts i febles des d'un punt de vista més pedagògic, facilitant la millora del projecte de cara al futur.